

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžp/6/2012
Identifikačné číslo spisu:	2010200282
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:2010200282.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu :I., bytom M., zastúpeného Mgr. E. U., advokátom, Advokátska kancelária so sídlom v T., S. XX, proti žalovanému : Hlavný banský úrad, Kammerhofská 25, Banská Štiavnica, za účasti : W. T., s.r.o., so sídlom R. na Z.. XXX, zastúpenej JUDr. J. D., advokátom, Advokátska kancelária so sídlom v Bratislave, J. XX, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: 417-882/2010 zo dňa 19. apríla 2010, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, č. k. 23S/17/2010-187 zo dňa 1. decembra 2011, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave z 1. decembra 2011, č. k. 23S/17/2010-187, z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave rozsudkom z 1. decembra 2011, č. k. 23S/17/2010 - 187 postupom podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozhodnutia len „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č.: 417- 882/2010 z 19. apríla 2010, ktorým zamietol jeho odvolanie a potvrdil rozhodnutie Obvodného banského úradu v Bratislave č. 36-3329/2009/4 z 15. januára 2010 o tom, že žalobca nie je účastníkom konania začatého na základe žiadosti organizácie G. A., s.r.o. so sídlom R. na Z. zo 6. júla 2006 o povolenie zmeny č. 1 povoleného dobývacieho ložiska nevyhradeného nerastu na pozemku parc. č. XXX/XX v k. ú. M..

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že prvostupňovým rozhodnutím Obvodný banský úrad Bratislava pod č. 36-3329/2009/4 z 15. januára 2010 postupom v zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) rozhodol, že žalobca nie je účastníkom konania vo veci povolenia zmeny č. 1 začatého 21. júla 2006 na žiadosť organizácie G. A., s.r.o., R. na Z.. O tom, či žalobca má mať postavenie účastníka správneho konania bolo rozhodované na základe skutočností, že podal odvolanie voči rozhodnutiu OBÚ Bratislava č. 36-2071/2009 z 24. júla 2009 o povolení zmeny č. 1. Pri svojom rozhodovaní správny orgán vychádzal zo skutočností, že ani v prípise označenom ako Odvolanie proti rozhodnutiu o

povolenie zmeny č. 1 z 10. augusta 2009, kde je uvedené, že žalobca je dotknutý dobývaním vyhradeného nerastu štrkopieskom v k. ú. M., najmä hlučnosťou a prašnosťou prevádzky, nie sú preukázané skutočnosti osvedčujúce, že by spĺňal podmienky pre uznanie za účastníka správneho konania v zmysle § 14 Správneho poriadku v nadväznosti na § 18 ods. 1 a § 19 ods. 4 zákona č. 51/1988 Zb. Vplyv predmetnej činnosti na okolie bol predmetom posudzovania vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z., ktoré bolo ukončené vydaním záverečného stanoviska č. 9220/06 -3.5/gn z 2. februára 2007, v zmysle ktorého boli stanovené podmienky, za splnenia ktorých je predmetná činnosť odporúčaná. V záverečnom stanovisku sú podmienky pre realizáciu činnosti stanovené tak, že ich splnením budú eliminované možné negatívne vplyvy predmetnej činnosti na okolité prostredie.

Proti rozhodnutiu podal žalobca odvolanie a namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia vzhľadom na neuvedenie dôvodov, prečo práva, právom chránené záujmy a povinnosti žalobcu nemôžu byť rozhodnutím o povolenie zmeny č. 1 priamo dotknuté. V nadväznosti na to vyslovil záver, že odkazom na záverečné stanovisko Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) správny orgán zaťažil svoje rozhodnutie vadou nepreskúmateľnosti. Tiež namietal nedostatočne zistený skutkový stav s ohľadom na zmeny skutkového stavu od vydania záverečného stanoviska, v nadväznosti na čo mal správny orgán vyhodnotiť záverečné stanovisko, že niektoré východiskové údaje nezodpovedajú skutočnosti. Ďalej namietal nesprávne právne posúdenie s odkazom na existenciu záverečného stanoviska MŽP SR a zámer odporúčajúci predmetnú činnosť, pričom zákon takúto možnosť pre nepriznanie postavenia účastníka nepredpokladá.

Napadnutým rozhodnutím žalovaný ako odvolací orgán odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. K námietke nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia uviedol, že nesúhlasí s výkladom odvolateľa a jeho právnym vyhodnotením skutočností uvádzaných v napadnutom rozhodnutí. Ministerstvo životného prostredia určilo podmienky, t.j. predpísalo také obmedzenia činnosti, aby možné a predpokladané vplyvy na životné prostredie boli eliminované. V súvislosti s posudzovaním skutočností zakladajúcich účastníctvo odvolateľa je úlohou správneho orgánu len posúdiť, či tvrdený účastník konania preukázal zákonom požadovanú „priamu dotknutosť“ jeho práv činnosťou, ktorá je predmetom posudzovania. K námietke nedostatočného zistenia skutkového stavu uviedol, že aj v zmysle žalobcom citovaných ustanovení zákona posudzovanie toho, čo všetko zoberie správny orgán do úvahy, je výlučne na ňom. Nepovažoval za dôvodné tvrdenie o povinnosti správneho orgánu „hodnotiť záverečné stanovisko“ iného správneho orgánu a zdôraznil, že z obsahu odvolania nie je zjavné, ako sa jednotlivé skutočnosti uvádzané v texte (rozpracovaný územný plán) týkajú žalobcu.

Žalovaný nesúhlasil s námietkou nesprávneho právneho posúdenia spočívajúceho v tom, že mal prikladať záverečnému stanovisku MŽP SR a verejnému prerokovaniu, ktoré mu predchádzalo, taký právny význam, ktorý nevyplyva zo žiadnych právnych predpisov. V tejto súvislosti zdôraznil záväznosť stanoviska MŽP SR pre Obvodný banský úrad. K vyhodnocovaniu podkladov pre záver o účastníctve žalobcu uviedol, že skúmal, či žalobca bude dotknutý vplyvom nákladnej dopravy cez územie odvolateľa, ako aj tým, či nie sú splnené iné podmienky na priznanie účastníctva priamym vplyvom na väčšiu vzdialenosť v zmysle záverov posudzovania zákonným spôsobom (EIA) a nezistil taký negatívny vplyv na širšie okolie, že by boli dotknuté práva viažuce sa na toto širšie okolie. Považoval preto za preukázané, že povoľovanou činnosťou nebudú dotknuté práva odvolateľa, čím bol preukázaný opak jeho tvrdenia. Napriek odvolateľovým tvrdeniam nebolo preukázané, že by bol predmetným rozhodnutím priamo dotknutý - neuviedol žiaden dôkaz.

Krajský súd uviedol, že otázka účastníctva žalobcu v konaní bola riešená v súvislosti s konaním o povolenie zmeny č. 1 dobývania ložiska nevyhradeného nerastu - štrkopieskov v k. ú. M., povoleného rozhodnutím Obvodného banského úradu v Bratislave č. 200/2006 z 2. februára 2006 právoplatným 1. marca 2006 na pozemku parc. č. XXX/XX (register C-KN) o výmere X,XXX ha, z toho plocha určená na dobývanie X,XXXX ha (ďalej len rozhodnutie 200/2006) spočívajúcej v tom, že dobývanie ložiska vyhradeného nerastu - štrkopieskov, sa povoľuje aj na pozemku parc. č. XXX/XX (C-KN) o výmere XX,XXXX ha v k.ú. M. v zmysle žiadosti „Zmena č. 1 povoleného dobývania plán využívania ložiska nevyhradeného nerastu - štrkopiesku v k.ú. M. (pozemok par. č. XXX/XX). Konanie bolo začaté na

základe návrhu podaného spoločnosťou G. A., s.r.o., zo dňa 6. júla 2006 (a následne doplneného) a bolo ukončené vyhovujúcim rozhodnutím Obvodného banského úradu v Bratislave č. k. 93-2505/2010 z 13. septembra 2010, právoplatným 16. novembra 2010, na základe potvrdzujúceho rozhodnutia Hlavného Banského úradu č.: 1414-2140/2010 z 10. novembra 2010.

V konaní o povolení zmeny č. 1, tak ako aj v predchádzajúcom konaní o povolení dobývania ložiska nevyhradeného nerastu ukončeného rozhodnutím č. 200/2006 z 2. februára 2006, bolo, ako jeden z východiskových podkladov, zohľadňované Záverečné stanovisko č. 9220/06 - 3.5/gn vydané MŽP SR podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa základných údajov o navrhovanej činnosti sa jednalo o posudzovanie ťažby vykonávanej v období r. 2006 - 2045 umiestnenej v k. ú. M. parcelné čísla : vodná ťažba - XXX/XX, XXX/XX, XXX/X (časť), XXX/X. (časť), XXX/XX (časť); ostatné plochy - XXX/X (časť), X (časť), X, X, XX (časť), XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX, XX. V rámci vyhodnocovania vplyvov na obyvateľstvo bolo skonštatované, že významné narušenie kvality a pohody života obyvateľov sa neočakáva. Prijateľnosť činnosti deklarovalo obecné zastupiteľstvo dotknutej obce pri prezentácii činnosti a ďalších rokovaní o návrhu ťažby. V záverečnom stanovisku k navrhovanej činnosti bola realizácia navrhovanej činnosti odporúčaná za predpokladu splnenia podmienok a realizácii opatrení uvedených v kapitole VI./3 záverečného stanoviska.

Pri preskúvaní napadnutého rozhodnutia žalovaného sa krajský súd v prvom rade vysporiadal so vznesenou námietkou pribraného účastníka konania, že napadnuté rozhodnutie v zmysle § 248 písm. a/ OSP nepodlieha súdnemu prieskumu. V tejto súvislosti bez ohľadu na opakované poukazy na staršiu judikatúru dospel k záveru, že rozhodnutie nie je možné vylúčiť zo súdneho prieskumu. Podľa názoru krajského súdu, predmetom konania o zmene č. 1 rozhodnutia týkajúceho sa ťažby nevyhradených nerastov je okrem iného aj skúmanie splnenia podmienok viažucich sa k životnému prostrediu a teda v nadväznosti na ustanovenie článku 46 ods. 1 Ústavy SR ani konanie vo veci schválenia zmeny č. 1 a následné konanie vo veci priznania účastníctva v tomto konaní ako týkajúce sa základného práva žalobcu na zdravé životné prostredie nie je možné vylúčiť zo súdneho prieskumu. K tejto otázke odkázal na závery vyslovené v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky č. II. ÚS 22/2002 zo 16. apríla 2003. Pokiaľ ide o samotné meritum veci, krajský súd v súvislosti s námietkou žalobcu týkajúcej sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia pre zmatečnosť - uvedenie Obce Tomášov ako dotknutého účastníka v texte rozhodnutia, uviedol, že táto nezrovnalosť bola odstránená postupom v zmysle § 47 ods. 6 Správneho poriadku. Krajský súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku, že z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalovanému nie je známy obsah prvostupňového rozhodnutia. Žalovaný vo svojom rozhodnutí v nadväznosti na odvolacie dôvody vyhodnocoval obsah prvostupňového rozhodnutia. Rozpory vznikli z odlišného prístupu k citovaniu a oboznamovaniu súvisiacich častí napadnutého rozhodnutia. Nebola preto podľa názoru krajského súdu preukázaná ani dôvodnosť námietky svojvoľe žalovaného v odvolacom konaní a napádanom rozhodnutí spôsobujúca nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

K námietke nedôstojného a nekvalifikovaného hodnotenia spôsobu argumentácie žalobcu krajský súd uviedol, že preukázané pochybenie v administratívnej činnosti žalovaného bolo následne odstránené postupom podľa § 47 ods. 6 Správneho poriadku, no na druhej strane priznal, že v súvislosti s dodatočne odstraňovanými pochybeniami pri vyhotovovaní napadnutého rozhodnutia došlo k pochybeniam v činnosti žalovaného, nejednalo sa však podľa názoru krajského súdu o také vady, ktoré by v zmysle § 250i ods. 3 OSP mali viesť k zrušeniu napadnutého rozhodnutia.

K otázke nesprávnosti právneho posúdenia otázky účastníctva žalobcu v konaní krajský súd v prvom rade prisvedčil žalovanému, že v žalobe došlo opakovane k zámene pri odkazovaní na úpravu banského zákona, t. j. zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva, so zákonom č. 51/1988 Zb., t.j. zákonom o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe, pričom skonštatoval, že k porušeniu ustanovenia § 18 ods. 1 banského zákona napadnutým rozhodnutím nedošlo.

Čo sa týka poukazu na ust. § 18 ods. 1 zákona o banskej činnosti, obsahujúceho definíciu účastníka konania na účely tohto zákona, krajský súd uviedol, že ani žalovaný nespochybňoval oprávnenie žalobcu

domáhať sa priznania postavenia účastníka konania ako fyzickej osoby, ktorej práva a právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť povolením dotknuté. V preskúmanom konaní správne orgány riešili otázku, či je žalobca aj hmotnoprávne legitimovaný na uplatňovanie svojich práv v správnom konaní. Pri ich rozhodovaní je povinnosťou vyhodnotiť ako základné kritérium dopad účinkov postupu orgánu štátnej moci alebo jeho rozhodnutia na základné práva, tvrdeného účastníka konania. Krajský súd poukázal na to, že zo subjektívneho pocitu, resp. presvedčenia žalobcu neopierajúceho sa o dostatočné podklady nie je možné automaticky vyvodiť právo na priznanie postavenia účastníka správneho konania. Podľa názoru krajského súdu, ak žalovaný k záveru o spĺňaní „hmotnoprávných“ podmienok účastníctva konania nedospel, pre dosiahnutie zmeny cestou žaloby v správnom súdnictve by musel žalobca preukázať, že vydaním rozhodnutia došlo k ujme na jeho konkrétnych právach spôsobom a z dôvodov uvedených v žalobnom návrhu.

Podľa predložených dokladov žalobca je vlastníkom pozemku parc. č. XXX/XX v k. ú. M., pričom tvrdí, že užívanie rodinného domu je povolenou ťažbou priamo dotknuté najmä kvôli hlučnosti a prašnosti a zároveň aj tým, že organizácia vykonáva hlučné práce počas víkendových dní, a to aj v nočných hodinách. Žalovanému je vytýkané, že oprávnenosť postavenia účastníka správneho konania bola vyhodnocovaná v nadväznosti na záverečné stanovisko MŽP SR (a príslušného zámeru), vypracované v konaní o povolení ťažby v danej lokalite. Podľa názoru krajského súdu žalovaný nepostupoval v rozpore so zákonom, ak pri rozhodovaní o tom, či žalobca má byť účastníkom správneho konania vyhodnocoval, či dôvody, od ktorých odvodzuje svoj nárok na postavenie účastníka, sú spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie v konaní, výsledky ktorého evidentne mieni žalobca realizáciou svojich procesných práv ovplyvniť (t.j. konanie vo veci zmeny č. 1 povoleného dobývacieho ložiska). Podľa názoru krajského súdu žalovaný logicky vyhodnotil relevantnosť a vecnú súvislosť vznesených námietok s konaním o povolení zmeny č. 1 a dospel k záveru o ich irelevantnosti. Krajský súd zdôraznil, že žalobca nadobudol pozemok a postavil rodinný dom v čase, keď prebiehala schválená ťažba. Podľa jeho názoru je nelogické, aby v čase, keď pokračuje ťažba v zmysle schváleného zámeru, spôsobom posudzovaným v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z., bol žalovaný zaťažovaný dokazovaním, že je vylúčené, aby žalobca bol zmenou povoleného dobývania, ktorá sa nevzťahuje ani na objem ťažby, ani na lokalitu, a jej dôsledkami, dotknutý. Žalobca rozsah skutočností, ktoré by mali zakladať účastníctvo v konaní o povolení zmeny č. 1 za účelom uplatnenia relevantných námietok proti povoleniu zmeny mal uviesť vo svojich podaniach, najneskôr v žalobnom návrhu. Jednotlivé dôvody nezákonnosti, vyplývajúce z tvrdeného nedostatočného zistenia skutkového stavu sú však všeobecné a nekonkrétne. Nelogicky sa podľa názoru krajského súdu javí aj výhrada, že záväzné stanovisko MŽP SR nezohľadňuje skutkové zmeny vo vlastníckych vzťahoch. Bolo by v rozpore s princípom právnej istoty, ak by sa malo predpokladať, že dlhodobý zámer ťažby, by sa mal prehodnocovať pri každej zmene vlastníckych pomerov k nehnuteľnostiam, ktoré by mohli byť, resp. ktorých užívatelia by sa mohli cítiť, potenciálne dotknutí vykonávanou ťažbou. Odkaz na § 18b ods. 3 a § 19 ods. 7 banského zákona v nadväznosti na citovanie príslušných ustanovení zákona č. 51/1988 Zb. je podľa názoru krajského súdu zmaťochý.

K otázke dostačujúceho zistenia skutkového stavu na posúdenie veci krajský súd zopakoval, že žalobné dôvody poukazujúce na nezákonnosť automatického akceptovania záverečného stanoviska MŽP SR sa netýkajú konkrétne žalovaného, všeobecné poukazy na vzdialenosť od prvých obydlií obce M. od miesta ťažby, rozpracovanosti územného plánu obce M. a vydanie územného rozhodnutia na iný pozemok, parc. č. XXX/XX, sa netýkajú priamo žalobcu. Takisto nie je dostatočný poukaz na nekonkrétne uvedené skúsenosti obyvateľov susednej obce Q. z doterajšej ťažby, na jej negatívny vplyv na statiku príbytkov a kvalitu okolitých ciest.

Krajský súd nepovažoval za správny záver žalobcu o akomsi prenesení dôkazného bremena v konaní o priznanie postavenia účastníka tak, že je povinnosťou správneho orgánu vyvrátiť tvrdenie o tom, že žalobca má nárok na priznanie postavenia účastníka správneho konania. Podľa názoru krajského súdu je povinnosťou účastníka správneho konania uviesť skutočnosti a dôkazy spôsobilé osvedčiť, že došlo k situácii, keď on spĺňa podmienky pre uznanie za účastníka správneho konania. Čo sa týkalo opakovanej požiadavky, aby žalovaný prehodnotil závery stanoviska MŽP SR z 2. februára 2007 v nadväznosti na zmeny skutkového stavu, ku ktorým došlo ku dňu vydania rozhodnutia krajský súd uviedol, že

záverečné stanovisko bolo vypracované postupom v zmysle § 14 zákona č. 24/2006 Z. z. a predmetom hodnotenia nebol len stav ku dňu jeho vydania, ale ako vyplýva z uvedeného termínu začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti, bolo vypracované na obdobie rokov 2006-2045. Dôležitá je podľa názoru krajského súdu aj tá skutočnosť, že od počiatku sa uvažovalo o troch etapách ťažby, pričom záverečné stanovisko bolo vyhotovené od počiatku k celej výmere zamýšľanej ťažby. Z uvedeného dôvodu rozhodnutím o zmene č. 1 preto nedošlo ani k rozšíreniu ťažobného priestoru, ani k zvýšeniu objemu ťažby. Takúto skutočnosť však žalobca nenamietal.

Na záver krajský súd poukázal na to, že z obsahu žaloby nie je zrejmé, aké konkrétne kroky v nadväznosti na postavenie a pomery žalobcu mal žalovaný urobiť v záujme zosúladenia záverov záverečného stanoviska so skutkovým stavom v roku 2010. Nie je teda ani zrejmé, v čom konkrétne spočívalo pochybenie v nadväznosti na povinnosť správnych orgánov náležite zistiť skutkový stav veci, čo je podľa žalobcu vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia žalovaného a pre úplnosť pripomenul, že v predmetnom prípade nie je možné odvodzovať právo na priznanie postavenia účastníka správneho konania v nadväznosti na Aarhuský dohovor vzhľadom na skutočnosť, že rozsah ťažby neprekračuje limit stanovený prílohou č. 1. bod 16 tohto dohovoru.

O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že v konaní neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal a účastníkovi W. T., s r.o., ktorý nezávinil svoju účasť v súdnom konaní, priznal náhradu trov konania spočívajúcich z trov právneho zastupovania vo výške 386,60 €.

Včas podaným odvolaním sa žalobca prostredníctvom právneho zástupcu domáhal, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie, resp., aby ho zmenil a napadnuté rozhodnutie žalovaného spolu s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa zrušil a vrátil vec správnym orgánom na nové konanie a rozhodnutie, nakoľko podľa jeho názoru rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, napádaným rozsudkom krajského súdu sa odňala žalobcovi možnosť konať pred súdom a Krajský súd v Trnave neuznal žiaden zo žalobných dôvodov žalobcu za opodstatnený.

Žalobca poukázal na skutočnosť, že kľúčovým negatívnym momentom v konaní pred žalovaným bolo výlučne použitie záverečného stanoviska MŽP SR na zistenie zásahu do práv žalobcu povolením zmeny č. 1. Záverečné stanovisko MŽP SR síce na str. 12 obsahuje časť nazvanú „Vplyv na obyvateľstvo“, avšak pozemok a rodinný dom žalobcu sú vzdialené od hranice ťažobnej plochy cca 270 m a záverečné stanovisko MŽP SR pri posudzovaní vplyvov na obyvateľstvo vychádza zo vzdialenosti 550 m. Banské úrady podľa jeho názoru vychádzali v čase rozhodovania nie zo skutkového stavu aký je, ale aký by mal byť. Tiež namietal, že napriek tomu, že záverečné stanovisko počítalo s ťažbou štrkopiesku v troch etapách, táto skutočnosť samotná nemôže znamenať, že rozhodovanie o povolení jednotlivých etáp môže prebehnúť formálne. Tiež poukázal na to, že jeho snahu o účastníctvo v správnom konaní o povolení zmeny nie je možné chápať len ako snahu vedúcu k zabráneniu povolenia zmeny č. 1, ale aj ako úsilie o uspokojivú mieru ochrany jeho práv v súvislosti s bývaním v blízkej vzdialenosti povolenej ťažby.

Ďalej namietal, že krajský súd sa nedostatočne vysporiadal s námietkou nezrozumiteľnosti rozhodnutia žalovaného a žiadal tiež zrušiť výrok o náhrade trov konania s poukazom na to, že ona nezapríčinil vstup ďalšieho účastníka do konania, pričom poukázal na súvisiacu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť, pričom poukázal na to, že v odvolaní žalobca uvádza v podstatnej časti tie skutočnosti, ktoré už boli predmetom pojednávania pred súdom prvého stupňa a s ktorými sa krajský súd v napadnutom rozsudku náležite vysporiadal. Tiež poukázal nato, že celé správne konanie prebehlo podľa zákona pričom sa vykonali všetky úkony, ktoré mal správny orgán vykonať. Reálny vplyv na životné prostredie počas výkonu činnosti, t.j. ťažby, môže byť monitorovaný kýmkoľvek a samozrejme môžu sa zistiť aj iné hodnoty, aké sú uvedené v hodnotení vplyvov zamýšľanej činnosti na životné

prostredie. Toto je však podľa názoru žalovaného predmetom konania iného orgánu, napríklad inšpekcie životného prostredia. Prípadne iné zistené hodnoty prašnosti a hlučnosti počas povolenej realizácie však v žiadnom prípade nemôžu mať vplyv na riešenie otázky účasti v konaní, ktoré už bolo ukončené rozhodnutím, na základe ktorého sa uvedená činnosť vykonáva.

Ďalej poukázal na to, že žalobca pri kúpe pozemku a výstavbe svojho domu mohol a mal vedieť v akej oblasti sa nachádza a aký je vplyv okolia naň, resp. predchádzajúci vlastník pozemku ho mal na tento stav upozorniť, mohol a mal vedieť, že vlastníctvo určitého pozemku môže vyvolať vstup do právnych vzťahov so susedmi. Uviedol, že nevie posúdiť a ani nechce riešiť dôvody, prečo predchádzajúci majiteľ pozemku žalobcu si neuplatňoval práva a povinnosti, ktoré sú k nemu viazané a či sú vôbec k nemu viazané nejaké práva a povinnosti v súvislosti s ťažbou štrkov na parcele, ktorá neleží v priamom susedstve. Podľa jeho názoru dôvodom, prečo žalobca žalobu podal je jeho nesúhlas so záverečným stanoviskom MŽP k povoleniu ťažby štrkopieskov v k.ú. M., ale pretože už právne relevantným spôsobom nemôže zasiahnuť do jeho záverov, konštruje právne obštrukcie.

Zdôraznil, že podmienky ťažby určuje jednoznačne OBÚ na základe svojich odborných znalostí a na základe posúdenia technológie ťažby a činností s ňou súvisiacich. Na to aby sa tak mohlo udiť, musí mať predkladateľ žiadosti o povolenie banskej činnosti alebo činnosti vykonávanej banským spôsobom overenú odbornú spôsobilosť. Laický prístup k určovaniu podmienok ťažby nie je na mieste. Ak teda žalobca má pocit, že dochádza k zvýšeniu hlučnosti a prašnosti, má možnosť sa obrátiť na odborné organizácie a orgány, ktorým kontrola stavu životného prostredia patrí do kompetencie a dať podnet na konanie. Sugestívne popisovanie pocitov žalobcu o tom, ako sú jeho práva porušované existujúcou ťažbou bez akéhokoľvek preukázania čo i len jediného relevantného faktu a pochybné prenášanie zodpovednosti za to, že nie je schopný svoje tvrdenia preukázať, na povoľujúci orgán, pomocou nepodložených procesných obštrukcií má podľa názoru žalovaného za cieľ jediné - zabrániť ťažbe.

Účastník konania W. T., s.r.o. vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Zdôraznil, že žalobca sa v odôvodnení odvolania vyjadruje k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci žalovaným, nie Krajským súdom v Trnave, a preto nesprávne právne posúdenie veci, ako odvolací dôvod, považuje za neopodstatnený a argumentačne nedostatočný. Rovnako je podľa jeho názoru neodôvodnené aj tvrdenie, že rozsudkom krajského súdu bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom, najmä vo svetle toho, že žalobca bol účastníkom prvostupňového konania a riadne vykonával svoje procesné práva. Podľa jeho názoru, z hľadiska právnej istoty je neprípustné, aby dochádzalo k zmene záväzného stanoviska MŽP SR, ako aj dlhodobého zámeru ťažby, vždy, keď dôjde k zmene vlastníckych vzťahov, pričom poukázal aj na právoplatné rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 14S/30/2010, sp. zn. 14S/31/2010, sp. zn. 14S/105/2010 a sp. zn. 23S/20/2010, kde v obdobných veciach bol postup žalovaného ako správneho orgánu posúdený ako súladný so zákonom a žaloba bola zamietnutá. Pokiaľ ide o priznanú náhradu trov konania poukázal na to, že spoločnosť W. T., s.r.o. žiadnym spôsobom nespôsobilá začatie piatich rôznych konaní, a preto jej náhrada trov právneho zastúpenia plným právom patrí. Na záver žiadala, aby mu odvolací súd priznal náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia aj v odvolacom konaní.

V stanovisku žalobcu k vyjadreniu žalovaného a ďalšieho účastníka konania z 31. októbra 2012, právny zástupca žalobcu okrem iného uviedol, že žalobca sa pripojil k žalobe proti samotnému povoleniu zmeny č.1 povoleného dobývacieho ložiska nevyhradeného nerastu na pozemku parc. č. XXX/XX v k. ú. M. (rozhodnutie Hlavného banského úradu z 10. novembra 2010, č. 1414-2140/2010), o ktorej prebieha konanie na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 14S/3/2011.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods.1 veta prvá OSP, a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť, hoci rovnako nie je namieste rozhodnutie krajského súdu potvrdiť.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve súdy preskúmavajú na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 OSP v správnom súdnictve preskúmavajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

Podľa § 244 ods. 3 OSP rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 247 ods. 2 OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 248 OSP súdy nepreskúmavajú:

- a) rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania,
- b) rozhodnutia, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak samy osebe neznameniajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania alebo podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti,
- c) rozhodnutia o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti právnickým osobám alebo fyzickým osobám, ak samy osebe neznameniajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,
- d) rozhodnutia správnych orgánov, ktorých preskúmanie vylučujú osobitné zákony.

Žalobca nesporne napadol rozhodnutie o nepriznaní postavenia účastníka v správnom konaní, ktoré, podľa právnej teórie ako aj ustálenej súdnej praxe (pozri bližšie napr. rozhodnutia Vrchného súdu v Prahe č. Rs 419 5A 88/97, č. Rs 457 5A 7/98, a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžp/31/2012), je rozhodnutím procesnej povahy, a preto je podľa § 248 písm. a/ OSP vylúčené zo súdneho prieskumu.

Súdna prax síce po vydaní rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-240/09 z 8. marca 2011 pripustila aj súdny prieskum takýchto procesných rozhodnutí, predovšetkým vo veciach týkajúcich sa ochrany životného prostredia v tom smere, aby občianske združenia so vzťahom k životnému prostrediu boli považované za účastníka správneho konania a tak mohli mať právo plnohodnotne sa zúčastniť aj súdneho konania (k tomu pozri napr. rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžp/41/2009 z 12. apríla 2011, 3Sžp/24/2009 z 2. júna 2011, či sp. zn. 3Sžp/48/2009 z 2. augusta 2011).

Rozhodnutie správneho orgánu o tom, či fyzická alebo právnická osoba je alebo nie je účastníkom správneho konania je bezpochyby spôsobilé zasiahnuť do práv, právom chránených záujmov a povinností dotknutého subjektu. Postavenie účastníka konania, ako uviedol aj žalobca, mu poskytuje reálnu možnosť svojim konaním včas ovplyvňovať priebeh správneho konania, ktorá nemusí prislúchať iným subjektom zúčastneným na konaní (zúčastnená osoba). Aj z tohto dôvodu, v záujme zaistenia čo najlepšieho uplatnenia práv na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky), súdna prax pripúšťa možnosť preskúmania zákonnosti takehoto rozhodnutia správneho orgánu. Kladie

však požiadavku, že musí ísť o správne konanie, ktoré v čase preskúmania zákonnosti rozhodnutia o nepriznaní postavenia účastníka správneho konania žalobcovi trvá. V prípade skončenia správneho konania vydaním právoplatného rozhodnutia vo veci totiž z hľadiska súdneho prieskumu zákonnosti odpadáva spôsobilý predmet konania - rozhodnutie správneho orgánu o nepriznaní postavenia účastníka stráca povahu „konečného rozhodnutia“, ktorého prípadné zrušenie by mohlo pre dotknutý subjekt založiť právo zapojiť sa do správneho konania ako jeho účastník. V prípade existencie právoplatného rozhodnutia vydaného v správnom konaní totiž osoba, domáhajúca sa postavenia účastníka v správnom konaní, už nemôže realizovať svoje procesné oprávnenia. Tieto môže vykonávať iba v prípade, ak správne konanie aktuálne prebieha, pričom v takomto prípade je preskúmanie rozhodnutia o pristúpení ďalšieho účastníka do konania dôvodné. Preto je potrebné, aby súd v každom konkrétnom konaní zisťoval stav správneho konania, konkrétne či sa nejedná o právoplatne skončenú vec. V prípade zistenia, že správne konanie je právoplatne skončené, je potrebné súdne konanie o preskúmaní rozhodnutia o nepriznaní postavenia účastníka v správnom konaní zastaviť podľa § 250d ods. 3 OSP - keďže, ako je uvedené vyššie, neexistuje spôsobilý predmet prieskumu - a odkázať osobu, ktorá sa domáha účastníctva v správnom konaní na ustanovenie § 250b ods. 2 OSP, za predpokladu zachovania lehoty.

Žalobca domáhajúci sa preskúmania rozhodnutia, ktorým mu správny orgán nepriznal postavenie účastníka, preto musí podať novú žalobu tentoraz žiadajúc preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia, ktorým bolo správne konanie právoplatne skončené. V rámci tohto konania sa súd nutne bude vysporiadať aj s otázkou správnosti určenia okruhu účastníkov konania.

Dôvodom pre zisťovanie stavu správneho konania je tiež potreba naplniť účel práva na súdnu a inú právnu ochranu realizovanú súdmi a orgánmi verejnej správy, t.j. poskytnúť ochranu reálnym a realizovateľným právam fyzických a právnických osôb, a nie formalistickým výkladom práva rozhodovať vo veci len pre to, aby litera zákona bola dodržaná aj za cenu, že ochrana práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb bude zabezpečená len pro forma. V prípade účastníctva v správnom konaní by v takom prípade osoba mala síce rozhodnutie o tom, že je účastníkom správneho konania, avšak toto samo osebe by nezaistovalo reálnu možnosť ich výkonu, pretože by len konkurovalo právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej a bez ďalšieho by nemalo za následok jeho zrušenie.

Najvyšší súd z obsahu administratívneho spisu a aj z obsahu vyjadrenia žalobcu z 31. októbra 2012 zistil, že správne konanie o samotnom povolení zmeny č. 1 povoleného dobývacieho ložiska nevyhradeného nerastu na pozemku parc. č. XXX/XX v k. ú. M., bolo ukončené rozhodnutím Hlavného banského úradu z 10. novembra 2010, č. 1414-2140/2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. novembra 2010. Uvedeným dňom právoplatnosti citovaného rozhodnutia, ako rozhodnutia, ktorým sa predmetné správne konanie právoplatne skončilo, vzniklo žalobcovi, ako osobe tvrdiacej, že správny orgán s ním v rozpore so zákonom nekonal ako s účastníkom konania, právo podať v súlade s § 250b ods. 2 a 3 OSP žalobu a domáhať sa preskúmania jeho zákonnosti, ktoré napokon žalobca aj využil, keď sa pripojil k žalobe proti citovanému rozhodnutiu, o ktorej prebieha konanie na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 14S/3/2011.

Najvyšší súd nepopiera dôležitosť rozhodnutia správneho orgánu o tom, že niekto je, respektíve nie je účastníkom správneho konania, a nepopiera ani právo dotknutého subjektu, aby zákonnosť takéhoto rozhodnutia bola preskúmateľná súdom v správnom súdnictve. Tento postup je však namieste jedine v prípade, kedy rozhodnutie súdu môže reálnym spôsobom ovplyvniť okruh účastníkov správneho konania. V prejednávanej veci možnosť, že po prípadnom rozhodnutí súdu o zrušení preskúmaného rozhodnutia žalovaného žalobca vstúpi ako účastník do prebiehajúceho správneho konania, zanikla krátko po podaní žaloby 31. mája 2010, pretože toto správne konanie už bolo právoplatne skončené 15. novembra 2010.

Krajský súd o veci rozhodol 1. decembra 2011, teda v čase, kedy už neboli naplnené podmienky pre to, aby rozhodnutie žalovaného nebolo vylúčené z prieskumu v správnom súdnictve. Mal preto, namiesto

meritórneho rozhodnutia, vydať uznesenie, ktorým by konanie z dôvodu podľa § 250d ods. 3 OSP v spojení s § 248 písm. a/ OSP zastavil a žalobcu odkázať na postup podľa § 250b ods. 2, 3 OSP. Krajský súd teda nesprávne z predloženého administratívne spisu nevyvodil, že je namieste konanie z dôvodov hore uvedených zastaviť. Najvyšší súd preto zrušil rozhodnutie krajského súdu a zároveň nevyhovujúce odvolaniu žalobcu, konanie zastavil, pretože preskúmané rozhodnutie sa stalo rozhodnutím, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom (§ 221 ods. 1 písm. h/ OSP v spojení s 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 250d ods. 3 OSP).

Odvolací súd o trovách konania rozhodol podľa § 146 ods.1 písm. c/ OSP v spojení s ustanovením § 246c OSP tak, že žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov konania nepriznal s poukazom na to, že konanie vo veci bolo zastavené, pričom vzhľadom na horeuvedené okolnosti nezistil dôvod pre postup podľa § 146 ods.2 OSP. Prihliadol tiež na skutočnosť, že rozhodnutie správneho orgánu vo veci bolo vydané 10. novembra 2010, t.j. relatívne krátko po podaní žaloby na krajskom súde, pričom žalobca nemohol zabrániť tomu, aby toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Žaloba v posudzovanej veci teda bola podaná v čase, kedy preskúmané rozhodnutie bolo spôsobilým predmetom konania v správnom súdnictve, avšak ešte v konaní pred súdom prvého stupňa túto spôsobilosť stratilo, z dôvodu ktorého úkony vo veci zo strany žalobcu nemohli viesť k náprave porušenia práv a právom chránených záujmov žalobcu, ku ktorému mohlo dôjsť v konaní pred správnym orgánom.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.